

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Respect pruncilor!

(dn). Fără să fi auzit și adâncit acel „De va sminti cineva vre-unul din acești mai mici...” al Dascălului-Dumnezeu, geniul bun al lumii române înțelegea valoarea de neprețuit a darului ce-l face cerul pământului miluindu-i căsniciile cu dragi și scumpe odrasle. Stimei sale față de aceste comori, primite în grijă, i-a dat expresie prin adagiul: *Mogna, puero, debetur reverentia.*

Creștinismul, ascultând glasul firii și al minții sănătoase, și urmând și pilda Mântuitorului, s'a interesat în toată vremea de acești îngerași în trup, învățându-i cum să-și păstreze nepătată haina nevinovăției, și providându-i cu merindea de lipsă, pentruca să prindă mereu puteri noi în calea spre împărăția slăvilor cerești. Sf. Ioan Gurădeaur († 407) socotea educația creștinească a tineretului drept cea mai aleasă dintre arte: *Quid par illi arti, quae dirigendae animae, et formandae iuvenis menti et indoli incumbit? Mai multă oboseală și mai multă pricepere reclamă doar această ocupație, decât pictura și sculptura.*

Și incomparabil mai mare este răspunderea celor incredințați cu creșterea creștinească a copiilor, adaugem noi. Catehetul caută doar să vadă în fiecare prunc un părtăș al firii dumnezeiești și un moștean al împărăției cerești, care trebuie învățat să nu-și hazardeze fericirea ce-l așteaptă și obișnuit, încă din fragedă copilărie, cu practicile mântuitoare. Asta pentrucă toată clădirea razimă pe temelii. „Copilăria formează sămburele oricărei virtuți din vârsta bărbăției, oricărei religiozități bărbătești, aceasta desvoltându-se din cea a prunciei. Copilăria-i crainicul inspirat al unui viitor frumos și mare. Ceeace în copil zăcea numai ca un sentiment delicat față de Dumnezeu și conștiință, aceea se va manifesta în bărbat ca energie și eroism al aceluiaș simțământ”, — vorba celebrului episcop-pedagog Sailer.

În felul acesta slujba de catehet este una dintre cele mai însemnate, și catehismul cartea de căpătăiu a copilărimii, în vederea tinerețelor, a bărbăției și a bătrânețelor. Avea drept vestitul cancelar al universității parisiene, Gerson († 1429), când, celor ce-l ocărau că se trudește cu catehizarea copiilor, le-a dat răspunsul rămas clasic în analele catezei: „Dacă-i vorba c'ar trebui să-mi cheltui vremea cu lucruri mai de însemnătate, apoi, drept s'o spun, nu știu de există tărîm mai sublim, pe care ar putea dori și puținătatea mea să producă ceva...” În asemănare cu prestațiile unui apostol în lumea celor mici, toate succesele cooperatisto-economico bancare, sau de altă natură lumească, ale cădrui slujitor al altarului, se eclipsează.

Iar catehismul, văzut prin această prizmă, evident că lucește și el, în lumină nouă, vederii noastre. Cât s'a lucrat pân' să-l avem în forma de azi, și ce nesecate comori de înțelepciune creștină cuprinde! Cărticica aceasta este izvorul din care se alimentează întreagă imensa cultură creștină, și cele mai mari luminare ale bisericii, — cum a spus-o Preafer. Părinte, Piu XI, unei deputații femeiești, la începutul acestei luni, — n'au făcut și nu fac altceva decât să lărgiască, să adânciască și să lămuriască această cărticică. Pe puținele ei pagini se dă răspuns la toate problemele, se furnizează toate deslușirile, se desleagă toate îndosilele, se face pregătirea pentru toate situațiile vieții. Încheerea Sf. Părinte se impune de sine: „Datorința noastră această este: să studiați fără încetare Catehismul. Să-l studiați tot mai mult și tot mai bine. Să-l trăiți și să-l practicați tot mai mult și tot mai bine”. Asta una

„Astra” la răspântie

În legătură cu problemele congresului dela Deva al „Asociației pentru literatura și cultura poporului român”

I. TÂRNAVA

Bătrâna asociație culturală a ținuturilor ciscarpatine, trăiește astăzi zile de greu impas. Vechea navă glorioasă, construită după măsurile arhitectonice ale altor timpuri, se adaptează tot mai cu greutate orizonturilor schimbate. Aproape dela război încoace, în afară de câteva licăriri mai luminoase, cari au culminat în vizita oficială din capitala țării și în splendida manifestare națională dela serbările Ianului din Munții Apuseni, asociațiunea transilvană s'a irosit mai ales în discuții sterile, căutându-și rosturi și cărări mai fructuoase.

Munca ei s'a redus la activitatea alor trei-patru despărțăminte mai mobile cari, fără îndoială, au înscris admirabile rezultate la activul lor. Însă ansamblul, totalitatea sforțurilor „Astrei”, n'a putut să arate un coeficient cât de cât mulțumitor.

Motivele au fost, desigur, multe și explicabile.

Cultura noastră și-a găsit atâtea alte făgașuri, în țara care era, acum, a sufletului și a năzuințelor românești integrale. Lumea noastră s'a desprins repede să aștepte totul dela stat și să razime orice avânturi în pomana bugetelor oficiale.

S'au adaos și prea regretabilele frământări din jurul prezidenției, cari au deraiat până la turbureala dela Caransebeș, unde puțin a lipsit ca vechea ctitorie a marilor arhleri Șuluțiu și Șaguna, precum și a nemuritorilor cărturari cari i-au animat, să nu îmbrâncească de iznou!

Se pare chiar, că principala cauză care a anemiât tradiționala vigoare a „Astrei”, este, a se căuta tocmai în jurul mult discutatei prezidenții. Nu vom nega, ci vom recunoaște cu lauda cuvenită că, atâta timp, cât d. Vasile Goldiș, alesul dela Timișoara și Reghin, a fost în deplina putere a sănătății sale și, mai ales, câtă vreme Domnia Sa s'a ținut în oarecare rezervă față de vânturile politicii militante

fiind soluția tuturor problemelor ce chinuie atât de dureros indivizii și societatea de azi.

Capul creștinătății a grăit cuvânt ce trebuie să răsbată dela margini până la margini. Cu neputință să le scape catheților noștri semnificația lui profundă. Îndosebi la început de an de școală nu se poate să nu treziască în sufletele lor gândul datorinței ce au de a se apropia de cei mici cu respectul cu care se cuvine să te apropie de niște bisericuțe vii ale Spiritului, rânduite să se îmbogățiască, din râvna și jertfelnicia ta, în noui și strălucite podoabe și să se desvolte, treptat, în temple mărețe, spre a sluji de lăcaș bineplăcut Treimeii celei de o ființă și nedespărțite.

„Astra” începuse să dea semne de viabilitate. Această rezervă, oficial făgăduită, durere, curând s'a evaporat și președintele asociației a devenit un combatant politic, ca oricare altul, cu toate riscurile inerente, și pentru sine și pentru instituție.

A doua împrejurare nefastă, care a contribuit în măsură însemnată la schiopătările bunului mers al „Astrei”, e că d. Goldiș s'a ținut tot timpul prea departe de sediul ei și de biroul prezidențial. Între Arad și Sibiu distanța era cam mare, iar în anii din urmă boala președintelui a mărit și mai mult această distanță.

Nu este în intenția acestor înseilări fugare, să stabilească răspunderi și să ridice ponoase. Singură istoria este chemată să rostească judecăți, ori să acorde lauri. Însă pentru înțelegerea unei situații, discuția e absolut necesară.

Fapt e, că dela un timp încoace, tot mai multe sunt glasurile cari lamentează impasurile în cari se găsește „Astra” noastră culturală. S'a vorbit în timpul din urmă chiar și de o lichidare a acestei vechi și glorioase instituții naționale. Noi suntem cu cea mai bărbătească hotărîre în potruva unui asemenea gând și repugnăm cu îndârjire orice ideie de această natură.

„Asociațiunea” trebuie să trăiască și abandonarea ei ar însemna un jalnic testimoniu de incapacitate pentru generațiile de astăzi cari ar dezerta dela o datorie sfântă. Congresul dela Deva va trebui să dea dovada deplină că nu vrem să fim cioclii, ci elemente de progres și regenerare.

Noi credem că Asociațiunea va putea să reîntinerească dacă cei ce au în mână soarta ei nu vor căuta să o supună la operații prea drastice, ci, ținând seama de bunele tradiții ale unuia trecut de peste șapte decenii, vor ști să-i mărească forța vitală, nu prin înorii repentine și brutale, ci prin adaptări treptate și sistematice, mai ales însă prin muncă dezințersată și stăruitoare.

Mai întâi de toate „Astra” să rămână la menirea ei primordială: ridicarea maselor prin cultură și lumină. Asociațiunea să nu se considere „Academie” și să nu râvnească la roluri pe cari azi, în România întregită, nu e nevoie să și-le asume. Obiectivul ei să fie poporul, nația cea mare și multă care umple câmpiile și văile de munte. Acesta este rostul ei. Să caute să-și facă membri, căci cu celea 10—12 mil de membri întâmplători ea nu este o instituție, ci o paradă goală și fără rost. Să nu mai razime în pomana bugetelor, ci să tră-

iască prin forțele sale, vii, prin jertfa de bunăvoință a celor ce profită de binefacerile ei. În acest caz nu va mai fi nevoită să conțeze la remorca guvernelor și a bugetelor.

Nici sediul centrului nu credem să aibă prea mare însemnătate. Centrul este numai un post de comandă, iar munca efectivă, lupta o dau avangardele, despărțămintele. Comanda indiferent de unde vine, dela Sibiu, dela Cluj, ori dela București. Principalul e să funcționeze bine posturile avansate. Iar astăzi, când ne paște atâta sărăcie, mutarea sediului cu birourile, cu palatul, cu biblioteca și cu muzeele sale, ne-ar irosi vloga și puterile pe încă zece ani, arhilozând munca despărțămintelor și scătând fondurile.

Problema cea mai ardentă este însă acum alegerea președintelui, care trebuie soluționată într'un chip mulțumitor pentru toți ostașii și membri asociației. În acest punct semnăm și noi cu amândouă mâinile „imperativul categoric” preconizat de către d. prof. Valer Moldovan în „Patria”, că președintele „Astrei” să stea „în absolută rezervă față de politica militantă”.

Suntem însă, în ce privește rotația profesională, pentru tradiție, ca buna pace între frați și prin aceasta să se întărească și nici un suflet să nu se întoarcă dela Deva cu nemulțumirea că a fost desconsiderat. — Uniții nu pot, nu trebuie să fie excluși dela candidatura de președinte. La Caransebeș d. Silviu Dragomir promitea solemn, că după d. Goldiș, chiar însuși, în calitate de ortodox, va lupta pentru respectarea tradiției. Și, desigur, Domnia Sa ca istoric știe că tradiția are mare importanță în evoluția și viața omenească. Sunt azi destul bărbați uniți, cari au cu prisosință și calitățile de ordin cultural, ca să poată conduce cu cinste instituția care este a tuturor. În orice caz, numai o înțelegere frățească ne poate da la Deva pe cel mai dorit președinte, care să reîntinerească „Astra” atât de iubită de părinții noștri.

Muncă de soboli. Două intelectuali de bine, Dr. A. Ehrh și Dr. I. Schweickert, și-au luat sarcina să urmărească de aproape mișcările stângii extreme din Germania. Rezultatele prinse la lucrarea voluminoasă „Entfesselung der Unterwelt”, (Berlin, edit. Eckardt), sunt deadreptul senzaționale. Din materialul adunat de cei doi cercetători se vede că tovarășii roșii germani, pe lângă că sunt activi peste orice închipuire, mai sunt și foarte ingenioși. Ceeace se învederează, nu se poate mai limpede, din felul cum știu să facă concurență presei burgheze, pe față și pe ascuns.

Amăsurat noii tactice bolșevice, fiecare organizație de a lor are fel de fel de corespondenți pentru presa de partid, plasați pretutindenea de unde numai cred că s'ar putea afla și „demasca” fapte și stări „morbide” din lumea burgheză. Așa au corespondenți speciali pentru toate solurile de exploatare (mine, cfr., fabrici), casarme, vapoare, birouri de timbrare, sate, drumuri de țară etc. Sufletul organizațiilor bolșevice este celula, asociația unui mănunchiu de tovarăși dintre cei mai „buni”, în atelier, birou, prăvălie, magazin, fabrică sau pe moșie, cu menirea bine precizată de a scoate, clandestin, gazete puse cu totul în slujba idealului comunist. În 1929 ieșeau 477 de atari gazete în Germania. Infloresc cu deosebire pe timpul când presa de partid, cu drept de publicitate, e stânjenită, ori chiar suprimată.

În rețeaua acestei prese suterane e prinsă și copilăria din școlile primare. Pentru aceștia se scoate la Frankfurt a. M. „Die rote Anna”, la Wiesbaden „Die rote Schulkinderfahne” și „Die Schulbrille”; la Halberstadt „Der rote Schulspiegel”, „Spandauer Junge” și „Der Schulpion”. — Pentru cei din școlile medii se tipărește „Der Schulkampf”, cu înțepături la adresa profesorilor. Studenților de universitate le este menit organul de publicitate „Der rote Student”. Tutoarea îmbindulise revista „Oktober”, cu indicații pentru răsvrătiri înarmate, după metoda sovietistă.

La noi n'a făcut încă nime cercetări serioase, de natura celor întreprinse de Ehrh și

Schweickert. Grăiesc însă destul de limpede ieșiri ca cea înfierată de noi în numărul trecut, ca să vedem că se „lucrează” și la noi în acelaș spirit. Cât se va fi săpat deja pe sub pământ, până acum când înregistrăm izbucniri la suprafață ca celea din „O lume nouă”?

Târg de suflete

— Încrестări pe răbojul vremii —

Înțelegem și respectăm fără discuță pe cel ce chiamă pe alții, la crezul mărturisit de el, în numele lui Hristos și al adevărului veșnic, pe căi și cu mijloace îngăduite de Evanghelle. Perhoreșcăm însă „apostolii” și „apostolia” care se întemelază exclusiv pe motive bancaro-stomacale, folosind momentele de dureroasă strimtorare a celor luați la ochi. Cum face agentul pravoslav, preotul-călugăr Miron Codrea-Nuțu, în Țara Voevozilor.

Nu însinuăm. Nici nu născocim. Din mormanul de dovezi, negru pe alb, ce ne stau înainte, reproducem, părți, dintr'o declarație revelatoare a metodei de pescuire printre credincioșii noștri din Maramureș. E făcută în fața autorităților civile, între martori și, trecută la dosarul Nuțului. Sună așa:

„Subsemnatul Simon Ioan, casier comunal și cantor diplomat, declar următoarele: Eram cantor al bisericii greco-catolice din Vișeu de jos, născut în această religie. Criza aceasta mondială, care mai ales și mai adânc a lovit Maramureșul nostru, m'a luat în valurile ei și pe mine, și mă luptam din greu pentru pâinea de toate zilele, când a venit în comuna noastră preotul ortodox Codrea Nuțu. M'a luat cu făgădueli și mi-a promis un viitor strălucit dacă voiu trece la religia ortodoxă, părăsindu-mi biserica, postul și religia în care m'am născut. Mi-a promis, că voiu primi dela stat ca leafă 1500 lei lunar, fiind religia ortodoxă religia statului, garantând că la caz contrar îmi va plăti el din buzunarul său. Martori sunt Nasui Vasile, contabil, și Câmpian Vasile, secretar comunal. Fiind în mare miserie, luptându-mă din greu cu năcazurile, am

Foiața „Unirii”

Misterul dela Konnersreuth

— Notițe informative —

de Marin Barbu-Bănățeanu

Numele Terezei Neumann e dintre celea cari au făcut deja ocolul pământului, și în lumea în urmă. Târșorul în care-și petrece zilele, în rugăciune și suferințe, a devenit loc de pelerinaj. Și milii și sute sunt aceia, — bisericani și mireni, savanți și muritori de rând, credincioși și necredincioși, — cari aleargă aci mânași de-o curiozitate cât se poate de firească. Și de ceva mai mult decât atâta.

De ce-i, adevărat, vorba? — De-o fecioară care poartă, vizibile, stigmatele Domnului, și care, de șase ani de zile, n'a mai mâncat nimic altceva, decât bucățica, zilnică, de ostie consacrată, cu prilejul sf. împărțășanii. La ceeace să se mai adaugă o mulțime de destălniri de-a ei, cari toate poartă pecetea revelațiilor private vrednice de crezământ, și se va înțelege că pentru lumea înstrăinată de tot ce-i supralăsc, Tereza cu viața ei e un semn de întrebare, pe lângă care nu se poate trece nepăsător. Vorba cardinalului Faulhaber: „În chestia Konnersreuth ridică glas înalt frica de miracol, teama că religia ar putea fi întărită printr'o minune ca aceasta”. Hinc illae lacrimae

asupra... superstiției favorizate, chipurile, de biserică și de alți interesați în cauză.

Decât, adevărul este că Sfântul Părinte și forul bisericesc chemat să dirime chestia ca aceasta, — Sacro Ufficio, — n'au zisă încă nimic ad rem. Lucrurile își urmează cursul lor normal, fără cea mai mică furiurire oficială bisericească. Și din tot acest curs se vedește tot mai bine, pe zi ce merge, că mâna Domnului lucrează aici. De ceva înșelăciune ori prefăcătorie numai naivii, ori cei de reacredință, pot vorbi.

Dr. Gerlich, protestant necredincios, — cum scrie P. O. Staudinger O. S. B. în „Das Neue Reich” din 17 Sept. c. de unde scoatem, în mare parte, informațiile noastre, — apucă în Konnersreuth ca Pilat în Credeu, vorba dânsului. Avea multe dificultăți într'ale credinței și vine la viziunea stigmatizată să ceară lămuriri. Fecioara, răpită aproape într'una în extaz, i-le dă, și Dr. Gerlich se trezește din noaptea necredinței la lumină nouă. Azi e catolic practicant. — Tot în extază fiind, spune și unui francmazon care ținea la Hristos, dar ura biserica Romei: „Hristos este adevărul. Prin urmare El nu poate învăța niciodată neadevărul sau absurdul, și, dacă DVoastră lubiți adevărul cum spuneți o să...” Acum e creștin catolic și acesta, botezat chiar în Konnersreuth, după cum se poate vedea din broșura „Mântuitorul e bun”, publicată la Salzburg în editura casei A. Pustet, și ajunsă deja la a 110-a mii de exemplare.

Intrată în stare mistică, Tereza e îndeosebi sensibilă față de lucruri sfinte și față de binecuvântarea preoțească. Deosebește numai decât azima consacrată de cea neconsacrată, apa sfințită de cea nesfințită. Binecuvântarea preoțească se știe, o simte și din depărtare. La 3 Maiu 1928, fiind în extază, deodată numai ce-i zice preotului Naber: „Sfinția Ta, Preafericitul Părinte ne împărțășește, Sfinției Tale și mie, binecuvântarea Sa”. La câteva zile apoi preotul capătă, prin Nanțiatură, o scrisoare dela Vatican. Se uită la dat: 3 Maiu 1928. Se verificau într'utul spusele Terezei. — Parohul alsacian Hugo Holzamer a petrecut, în vara anului trecut, patru săptămâni în Konnersreuth. Voia să convină cu Reși, cum îi zic ai ei, Terezei, dar nu i-a sucs până în ziua de 16 Iulie. Era palidă și abătută. O cuprinsese, așa din senin, o teamă de neexplicat, pentru Sfântul Părinte. Avea senzația împede că Sfântul Părinte se află într'o primejdie mare. Asta era Joia. Seara pe la 11 ore erau să i-se înceapă durerile stigmatelor, pe Vineri. Le-a oferit pentru Papa, și a dat și păr. Holzamer, spre uimirea sa o sumă de bani să celebreze a doua zi, pentru sf. Părinte, la altarul sf. Tereza, ad intentionem dantis, o sfântă liturghie. A mai pomenit apoi de datorința preoților și a credincioșilor de a se ruga pentru Marele Păstor dela Roma. — A doua zi pe la 9 ore, păr. Holzamer vine s'o revadă. S'apropie de ea, îi atinde mâna și își pune degetul în rana

uitat de vocea sufletului pe care au înăbușit-o vorbele ademenitoare a preotului ortodox Codrea Nușu, care faptă o volu regreta și pe patul meu de moarte. Mi-am părăsit religia și l-am slujit pe el 3 luni, până în sfârșit, trezindu-mă la glasul conștiinței mele, cu lacrimi în ochi am revenit la locul meu părăsit din biserică, la care m'a așezat voia bunului Dumnezeu.

... In casa lui Bilfi Ioan l-a chemat și pe colegul meu Bora Gheorghe, ademenindu-l și pe el, ca să treacă la religia ortodoxă, spunându-i preotul Codrea Nușu că la caz dacă și el va trece, în ziua următoare vom cânta împreună în Biserica greco-catolică, care va fi ocupată. Colegul meu însă fiind în stare materială mai bună, a rezistat tuturor ademenirilor, refuzând a primi promisiunile făcute.

— Aceasta îmi este declarația mea, pe care o susțin și o semnez propriu". *Vișeu de Jos* la 14 Februarie 1931. *Ioan Simon* (ss). — *Martori:* Bora Gheorghe cantor (ss), Ioan Tomolaga (ss).

Ortodoxia e la largul ei. Se folosește de armele potrivite firii și puterii sale de convingere. Poate să fie chiar încântată de „iscușița” esmășilor săi în părțile Maramureșului nostru unit. Nu ne mirăm de fel. Să nu se mire însă nici alții, dacă la atare „apostolie” și „apostoli” li-se răspunde în merit, cum s'ar zice. Pe noi nu ne înșală etichetele și panglicuțele, orice colorit ar imprumuta, de ocazie și pentru ochii lumii. Știm cu cine avem de a face și ne apărăm cum ne învață împrejurările noastre speciale, nu cum ne dictează cutare estet, dela masa lui de scris. Calea pocăinții, bătută de Ioan Simon, au bătut-o deja și alții; și vom avea grijă, cu ajutorul Domnului, să ne curățim plaiurile de iarba rea, adusă pe-aci de vânturi rele.

Bogdan Dragos-Viseuanu

Graiul săpăturilor. Intrebat asupra concluziilor la cari a ajuns în urma săpăturilor făcute de expediția ce a condus în Mesopotamia, Dr. E. Spelser a ținut să dea ex-

culilor din mână. Și, lucru neobișnuit, deși în extasă, și deși cu asemenea prilejuri simțurile n'o mai slujesc de fel, de astădată exclamă numai decât: „E dânsul; nu și-a uitat”. (Evident, făcea aluzie la celebrarea sf. liturghii). — Ziua următoare, Sâmbătă, toate ziarerele aduceau știrea că în seara de 17 Iulie a fost găsită, în biserică Sf. Petru, o mașină infernală care, din fericire, a fost îndepărtată la timp. Explozia năpraznică de noaptea, de pe o pașiște din grădinile Vaticanului, a arătat în ce primejdie fusese, deodată cu biserică Sf. Petru și Vaticanul învecinat și Sfântul Părinte ce petrecea în încăperile lui. — Taina temerii stigmatizatei din Konnersreuth era lămurită, și jertfa ei bineprimită.

Repet: biserică n'a spus cuvântul ultim în chestia celor ce se petrec în orașelul german, în legătură cu Tereza Neumann. Fapt e însă că se petrec lucruri extraordinare. Și adevărat fiind cuvântul că din rodirile lor pot fi cunoscuți cei ce sunt ai Domnului, adevărat este și aceea că nimic nu ne oprește să vedem aci degetul lui Dumnezeu. „Ich lebe von meinem Heiland” zice Tereza. O credem. Faptele îi întăresc cuvântul. — Sensul misterului dela Konnersreuth? Profesorul, necatolic, dela univ. din Bonn, Dr. Verweyen, crede a-l găsi în: ispășirea sdruncinării sufletului a lumii de azi. Și de ce n'ar fi așa? Ori cum ar fi însă, una-i sigur: Tereza Neumann este o extraordinară grație a lui Dumnezeu pentru țara nașterii sale, cum a zis-o episcopul Malan de Petrolina. Și o manifestare a suprafirescului în lumea materiei și a simțurilor.

presie convingerii că istoria ursitelui Adam și Eva, și a alungării lor din paradisi, era bine cunoscută încă în timpurile preistorice, înainte cu 6000 de ani. Intre feluritele obiecte descoperite se află adecă și un sigil de argilă, pe care se află chipul unui bărbat și al unei femei, goi amândouă, cu capul plecat, cu spalma înțipărită pe față, gata de fugă. La spatele lor se ridică un șarpe cât toate zilele. Sigilul acesta fost desgroșat când cu săpăturile dela Tepe Gawra. Provine din a patra mie de ani dinaintea erei creștine, și e cea dintâiu, și unica mărturie grafică a scenei biblice povestită la începutul Cărții Facerii. — Care va să zică: deja cu 4000 de ani înainte de Hristos era formată convingerea că strămoșii noștri nu sunt mai-muștele, ci tot oameni, întru toate la fel cu noi.

Prof. Baldi a dat în ținutul Kadeș, 20 km. spre sud dela Kuseine, peste-un dâmbașor ridicat artificial, ce s'a dovedit a fi un mormânt. Toate semnele arată că acesta-i mormântul Mariei, sora lui Moise și Aaron. — În biserică St. Pietro ad Aran din Neapol, în care, după legendă, ar fi predicat vârhovnicul apostolilor, s'a descoperit deunăzi o cavernă până acum tănuțită, în care se îngropaseră osemintele celor mai vechi creștini. — În Samaria, vechea capitală a regatului lui Israel, s'a dat peste tăbli de fildeș, dintre cari una poartă numele lui Hazael, regele Damascului (850—800 a. Chr.), adevărind că acea „Casă de fildeș” de care se face pomenire în Cartea I. a Impăraților, era realitate istorică și nu născocire din povești.

Știri mărunte

Personale. Preaven. Ordinariat arhiepiscopesc a făcut următoarele numiri: Păr. *Dr. Ioan Suciu*, prof. de religie la Școala Comercială de băieți; păr. *Victor Șerban* admin. parohial Saicău; d. *Silvia Teșiu* profesoară de educație fizică la Școala Normală de fete.

— Ven. Ordin. de Oradea a numit pe păr. *Gheorghe Gavriș* la Popești; pe păr. *Alex Găvrus* la Ruseni; pe păr. *Gregorin Balotă* la Criștelec, iar pe nouhirotonitul păr. *Gh. Miclăuș* la Sarcău.

— A făcut schimbări în cler și Ven. Ordin. de Lugoj care a rânduit pe păr. *Iuliu Olariu* din Peștenița, la Surducul Mare; pe păr. *Sept. Avram* din Hizdia la Cugir II; apoi pe neohirotoniții: păr. *Petru Marcu* la Romoșel *Ioan Mihai* la Vălioara și păr. *Vasile Pleșug* la Săcărâmb.

Biserica Domnului se afirmă și câștigă. La congresul misionar ținut deunăzi în Padova s'a reliefat progresul îmbucurător ce-l face catolicismul în misiuni. Așa s'a constatat că dela războiul mondial încoace Biserica Romei a câștigat peste 6 milioane de suflete. În cei din urmă zece ani numărul prefecturilor apostolice s'a ridicat la 475, cu 123 circumscripții și eparhii nouă, și cu 4000 de noi forțe misionare. Clerul indigen, și deci șansele de cuceriri tot mai mari, a crescut și el mult. De unde în 1922 erau 2670 preoți indigeni, astăzi sunt peste 5000. Seminariști în 1927 erau 9375; în 1929 erau 12.000; în 1932 sunt deja peste 15.000, în 350 de case, sau seminarii de formațiune. Orientul de sub jurisdicția Propagandei numără 285 de alumni în 14 case. India cu Birmania au 1900 studenți în 42 de case cu 16 seminarii superioare. Indochina și Siamul au 2275 seminariști în 25 de case. China are 5630 alumni în 112 case. Japonia 550 de seminariști în 14 case; Africa mai mult de 5000 de alumni în 89 de case. — Și încă nu-i spus totul, pentru că și Australia cu insulele Pacificului își au clerul lor indigen.

Stațiune radiofonică la Blaj. Societatea de radiofuziune din capitală a hotărât să înființeze la Blaj cel mai mare post de emisiune radiofonică din țară. Comenzile le-a dat casei Marconi. Într'un an de zile dela încheierea contractului, noul post, care va fi de 150 kw. față de cel de 12 kw. de acum, va intra în completă funcțiune, făcând emisiune, pe unde de 2000 m. față de cei 390 m. ai actualului post din București, Studioul rămâne cel din Capitală. Numai transmiterea se va face spre postul din Blaj, cu ajutorul cablelor, vezi bine. La Crăciunelul din apropiere a și început să funcționeze de câteva zile un nou post de emisiune — Toate acestea drept răspuns Ungurilor, cari vor instala în curând o stațiune radiofonică la Dobrișin pentru propagandă în Ardeal, pe lângă cele din Budapesta.

Enciclopedie a bisericilor. O seamă de savanți și beletriști catolici francezi s'au apucat de-o lucrare monumentală: o enciclopedie a bisericilor franceze. Această operă e plănuțită să fie un fel de catalog cu chipuri și descrieri minuțioase, extinzându-se dela catedralele cele mai imposcente până la cele mai umile bisericuțe de sat. Cele nouăzeci de eparhii își vor avea fiecare volumul său de 250—300 pagini. — La noi cine, și când, va încerca ceva similar?

Locale. Dumineca viitoare, a săpt. II. după Înălțarea sf. Cruci, va predică în catedrală păr. *Iosif Bucur* dela Cassa Centrală Administrativă.

— La toate așezămintele noastre de învățământ, afară de Academia Teologică, s'au început deja prelegerile. *Numărul elevilor și elevelor* se menține la nivelul din trecut. La Liceul de băieți s'au înscris 446 de elevi; la Liceul de fete 221; la Școala normală de băieți 117; la cea de fete 104; la Școala comercială sup. de băieți 87; la cea de fete 64; la Școala de Arte și Meserii 40 de băieți; la Școala de menaj 48 de fete; la Școala primară de fete 76.

Dela congresul din Essen al catolicilor germani. Prusia luterană, vrând nevrând, a trebuit să vadă, la începutul acestei luni, în orașul fabricelor Krupp, una din cele mai importante manifestări de credință a catolicilor germani: al 71-lea congres al acestora, la care în ziua de încheiere, numărul participanților se ridică la 230.000. Tema principală: Hristos în Metropolă. Vorbesc la acest obiect, din diferite puncte de vedere, o seamă de oratori dintre cei mai distinși. Reținem constatarea dureroasă că protelariatul german dela orașe se descreștinează pe zi ce merge. În aceeași vreme scad și nașterile. Berlinul de azi numără 40.000 copii sugători și 200.000 de câini... Avalanșei pustiitoare numai catolicismul îi mai poate face față. Hotărârile luate în acest congres ținesc toate, intensificarea activității catolice în sensul recreștinării orașelor, extrem de primejuite.

Universitate catolică în Tokio. Cuetremurele de pământ din 1922 și 1924 au fost ruinat cumplit clădirile universității catolice de mai de mult. În locul acelor s'a început ridicarea altora noi. În vara acestui an noua universitate a fost deschisă solemn. Sfințirea a făcut-o delegatul apostolic Mooney, în prezența alor 550 notabilități de-ale culturii, artei și politice japoneze, pe lângă mulțime de notorietăți străine. Scopul acestei universități este să facă dovadă că concepția catolică de viață e clădită pe temelii științifice și dă răspuns mulțumitor la toate întrebările mari ale vieții. Teologie însă nu se propune, așa ceva fiind contrar legilor de stat ale Japoniei. Conducerea o au jezuiții. În legătură cu universitatea funcționează și o școală de seara, pentru limbi străine, și cea dintâiu școală jurnalistică japoneză. Biblioteca universității numără 32.000 volume.

„Astra” în Deva. Direcțiunea generală a C. F. R. a binevoit a acorda participanților la adunarea generală a „Astreii culturale”, ce se va ținea în ziua de 2 și 3 Octomvrie a. c. la Deva, reducere pe C. F. R. de 50%, și anume: biletul întreg luat la stația de plecare, în timpul dela 30 Septemvrie a. c. până la 3 Octomvrie a. c., este valabil și la întoarcere, până în ziua de 5 Octomvrie inclusiv, pe baza certificatului de călătorie, eliberat participanților de către biroul „Astreii în Deva”, și vizat la casa de bilete a stației C. F. R. Deva. — Participanții sunt rugați a se anunța până cel mai târziu la 30 Sept. a. c. Dlui Dionisie Petrișor, șef de birou la Primăria Deva.

† **Ioan Fulcea**, paroh și vice prot. on. în Șinca Veche, a trecut la cele veșnice Vineri, în 17 Sept. c. la vârsta de 66 de ani, și fiind într'al 37-lea an de slujbă la altarul Domnului. — În veci pomenirea lui!

† **Gheorghe Ioanoviclu**, funcționar la percepția din Cluj, pe vremuri paginator al „Unirii” noastre, a adormit întru Domnul Miercuri, în 21 Sept. c., la vârsta de 54 de ani — Fie-i partea cu dreptii!

Cărți & Reviste

IOAN GEORGESCU: Apologetica. București. 1932. Pagini 194. Preț: 40 Lei.

Manual de școală, pentru cursul superior al școlilor secundare. Și prețios Vademecum și pentru cei scăpați de băncile școlii. Deși strânsă în chingi croite de alții. Autorul a știut să adune în lucrarea sa sumedenie de material valoros, prelucrându-l și ordonându-l de așa, că fiecare capitol e un întreg bine rotunzit, bine gândit și bine spus. Se vede cât de colo teologul și omul de peană. Nimic de prisos; nimic pripit. Decât doar tiparul. — Indice alfabetic și real, și o hârtie mai bună să fi avut, și apologetica aceasta era, în toate privințele, o carte fără păreche între manualele de religie dela noi.

Dr. I. BĂLAN: Fontes Juris Canonici Ecclesiae Rumanae. Roma. (Typis Polyglottis Vaticanis). 1932. Pagini: 112 Preț: 60 Lei.

Răsăriteni, de sunt Greci, de nu sunt, vagant sine lege, deja de multă vreme. Au ei canoane și rândueli multe și cuminiți, dar cine le știe pe toate, și cine poate spune care pe cine, și în ce măsură, obligă, sau nu? Haosului și nesiguranței acesteia Roma vrea să-i pună capăt, în ceace privește pe cei uniți cu ea prin legăturile dragostei. O comisie compusă din elemente selecte, aparținând tuturor riturilor orientale, în frățească împreună-lucrare cu o seamă de canoniști de frunte ai Apusului, se ostenește acum întru alcătuirea unui Codice de Drept pentru catolicii diverselor rituri răsăritene. Pe noi ne reprezintă în această comisie p. canonic Bălan, a cărui străduințe, în parte, sunt cuprinse în tipăritura anunțată mai sus. Lucrare săvârșită cu bogat aparat critic. Păr. Autor, după o scurtă dar foarte cuprinzător schițată istorie a bisericii române, se achită exhauriind tema abordată, pe celelalte, aproape 100 pag. mare, ce urmează. Trece în revistă, — indicând tot mereu literatura aci privitoare — perioadele I (dela încreștinarea poporului nostru și până la 870) și II (871—1697), ca să insiste amănunțit asupra izvoarelor noastre de drept din periodul III (1697 până azi). — Specialiști și nespecialiști într'ale dreptului bisericesc, cu toții îi vor fi mulțumitori p. Bălan pentru orientarea sigură ce se câștigă ușor, în materia tratată, cetind această operă a Sf. Sale, scrisă într'o limbă pe cât de îngrijită, pe atât de simplă și curgătoare totodată.

BIBLIOTECA MESERIILOR. (Serie în curs). No. 1. București 1932. Pagini 94. Preț: 65 Lei.

„Gazeta Meseriilor” inaugurează, cu acest volum, o activitate vrednică de toată lauda. Pe lângă legile din 27 Ianuarie 1912 și 28 Maiu 1932, privitor la asigurarea pensiei de invaliditate din boală și bătrinețe, pentru cei din Ardeal și Bucovina, tipăritura de față mai aduce și un studiu asupra asigurărilor, studiu datorat d. Const. Gataianu. Lumea meșteșugarilor poate profita mult de indicațiile legilor din chestie, — redată și în ungurește, — în lipsa mare de publicații oficiale cari, din cauza economiilor bugetare, devin tot mai rare.

TRAIAN POPA: Monografia orașului Târgu-Mureș. Târgu-Mureș 1932. Pagini 320. Preț: ?

Lucrare migăloasă, de date și documente. Apare după mai bine de șase ani de cercetări prin arhive, studii, cernere și selecționare a materialului adunat. Îngrijită ca atil, obiectivă și bogată în cuprins, (aduce o mulțime de amănunte până acum necunoscute), intrunește sușirile primare ale unei lucrări ce impune respect.

După orientările din partea introductivă, asupra situației geografice a județului și orașului, cu locuitorii și primarii Târgu-Mureșului, se trece, în partea de istorie politică, la evenimentele multe, mari și felurite prin care a trecut această așezare omenească de care se leagă atâtea fire din istoria românească, începând cu epoca romană și până la revoluția din 1918. Pentru noi uniții sunt, în special, interesante pasagiile privitoare la unirea cu Roma, luptele confesionale, înființarea episcopiei Hajdudorogh, George Șincai și Petru Maior. Partea ultimă, cea de istorie economică, dă și ea prețioase lămuriri referitor la agricultura, grădinaritul, pomicultura, zootehnia, pădurăritul, industria și comerțul Târgu-Mureșan. Icoanele multe cu vederi din vechime și de azi, ce împodobesc cartea, o fac cu atât mai valoroasă. — Bine ar fi ca d. Traian Popa să aibă cât mai mulți imitatori în scrierea de asemenea monografii serioase!

ERNEST ARMEANCA: Săcărâmbul. Lugoj 1932. Pagini 77. Preț: 20 Lei.

Seria publicațiilor istorice ale diecezei Lugojului prin aceasta s'a înmulțit cu o monografie de mare preț pentru cel ce vrea să cunoască sbuciumul din trecut al uneia dintre parohiile, pe vremuri fruntașe, ale eparhiei lugojene. Autorul expune pe scurt, dar temeinic, și bine documentat, cele bine de știut privitor la începuturile comunei și dezvoltarea ei; religia primilor locuitori români; restaurarea parohiei; biserica, clopotele, cimitirul, casa parohială, fondurile bisericești, școala, preoții, cantorii, numărul sufletelor, imobilele parohiei, starea actuală și perspectivele ei de viitor. Fără pretenția de a fi ultimul cuvânt în toate chestiile atinse, lucrarea d. Armeanca e o prestație ce-i face cinste și dsale și editurii ce s'a îngrijit de scoaterea ei.

ÉCHOS d'ORIENT. Nr. 166, de pe Aprilie—Iunie c. Revistă trimestrială. Redactată la Kadköy, (Stambul) și tipărită la Paris. Abonament: 28 resp., 30 de franci francezi. Numerii singuratici, pentru străinătate: 8 Fr.

Revista Părinților Asamptioniști se menține la acelaș nivel științific superior de mai înainte. Ultimul număr aduce, pe cele mai bine de 120 pagini ale sale, material select și felurit. Articole semnează: Deslandes, Disdier, Stephanou, Laurent, d'Alessio, Janin. Cronica bogată, cu orientări foarte bine prinse, referitor la mișcările din sânul bisericilor răsăritene, o scrie I. Lacombe. Rubrica bibliografică întregeste în chip demn această valoroasă publicație.

DER GROSSE HERDER. Nachschlagewerk für Wissen und Leben. — Vol. III: Cailaux — Eisenhut. 1632 col. — Ed. Herder. Freiburg im Breisgau. (Germania). 1932.

Editura Herder își ține cuvântul. Biruind toate dificultățile, neînchipuit de mari în vremuri ca acelea pe care le trăim, își urmează ferm planul cu scoaterea marelui său Lexicon. Nici n'au trecut 5 luni dela apariția vol. II. — pe care l-am anunțat cititorilor la timpul său — și avem în mână vol. III. al monumentalei publicațiuni. — Pe măsură ce înaintează, marea lucrare își vedește și desăvârșește calitățile remarcate la primele volume. Pe pagini splendide, lucrate cu artă și poadoabă aleasă, se desfășoară toată bogăția vieții și științei zilelor noastre. Vol. III., în special, va rămânea de sigur unul din cele mai interesante ale celor douăsprezece. Tablouri în culori, reprezentând opere de artă ori peisagii din America și Africa, hărți deosebit de clare, desene și ilustrațiuni pentru lămurirea problemelor de știință, portrete ale marilor figuri reprezentative în știință și artă, semănate toate cu gust și simț în marea de slove, fură ochiul și oferă o distrație din cele mai plăcute și mai instructive spiritului. Iar articolele, ce compun puternicul volum, te lămuresc scurt, precis, complet asupra tuturor chestiunilor cari te pot interesa. Se remarcă în acest volum, îndeosebi cele asupra Germaniei, sub toate aspectele: istorie, artă, geografie, industrie etc. — Se adevărește tot mai mult ceace au prevestit editorii: „marele Herder” va fi un prieten și tovarăș indispensabil pentru mulțimile de cetitori. Bine ar fi să fie între ei cât mai mulți români. — Prețul, destul de mic, îl face accesibil multora. Acest volum, al III. cu 1632 col. de text și 175 de adaosuri speciale, 1760 chipuri, legat, cu căcăiul în piele. costă 34.50 Mk. germane!

E. BARSZCZOWSKI: Carte de Religie Catolică. București 1932. Vol. I. pagini 127; vol. II. pagini 168. Preț: ?

Cărțile de religie ale p. Barszczowski sunt o fericită combinație de istorie biblică, — vol. I. Vechiul Testament, vol. II. Noul Testament, — și elemente de catehism. S'au tipărit cu cheltuiala mitropoliei romano-catolice de București, pentru lipsurile catehetice ale acestei eparhii. Sigur însă că, pe lângă învoiala Chiriarișilor, pot fi folosite în orice școală catolică, din oricare eparhie latină sau unită română. Hârtie bună, tipar

citeț, icoane multe și foarte cu gust, după manualul d. Istorie Biblică al lui Schuster-Mey, limbă îngrijită (se vede stilizarea d. Iosif Frollo) și ușor de înțeles de către elevii școlilor secundare clasele I și II; tot atâtea calități cari recomandă lucrarea p. Barszczowski, privită și cu patru hărți întregitoare a celor cuprinse într'nsa.

Telefonul „Unirii”

B. Cluj. Vorbim cu fiecare în limba care o pricepe și în limbajul ce i-se potrivește. Ne conformăm și într'asta sfatului Scripturii: Responde stulto juxta stultitiam suam, ne sibi sapiens esse videatur. Că vre-o măicuță bătrână de pe la DV. nu înțelege acest lucru, ori se face că nu-l înțelege, numai ca să-și poată satisfăce sub masca sensibilității creștine atinse, te miri ce ranchiună mai veche, o privește. Respectăm căruntețele și — ne vedem de drum, dând fiecăruia ce-i al său și îndreptându-ne după alte noime ca cele ale hipersensibilității feminine. Mai ales că peste tot nu avem obiceiul să cerem și să luăm sfat dela femei, în chestii de tactică în lupta cu cei ce insultă biserica și slujitorii ei, și aruncă cu noroiu în tot ce are credința scump și drag. Înaintea acestora nu aruncăm mărăgăitare... zică babele ce-or zice.

S. București. Ne interesează, de sigur, chestiunea crematorului din București și încercările ce le fac membrii asociației de incinerare a cadavrelor, grupate în jurul acestui coș al gheenei. De aceea ați făcut bine trimițându-ne tăietura din „București Lapok”, cu interesantul reportaj asupra felului cum se prefăce un trup de om, la 1000 grade, în 2¹/₂ Kg. cenușă. Mai ales că aflăm din el și lucruri pe cari nu le știam și nu le-am fi putut crede. De pildă că: „Astăzi, cu excepția bisericii romano — și greco-catolice, preoții tuturor celorlalte confesiuni participă la ceremonia incinerării și rostește ruga mortuară în galeria crematorului”. — Este, evident, cât se poate de trist. Și nu ne vine nici acum să credem, că și preoții ortodocși ar putea intra în categoria acestor așa-numiți „preoți”, cari se împacă atât de ușor cu ea gândurile necreștine din cari se alimentează întreaga mișcare a cenușarilor. Este prea grav, decât să nu ne simțim datorii aștepta precizări și documentări — în ce privește catolicismul de sine înțeles, nici vorbă nu poate fi de vreo concesione. Canoanele sunt categorice și nimeni nu se gândește la vreo imblănzire a lor. — Și numai așa e bine!

„Viitorul” Iași. „Exagerările au totdeauna urmări grave”. O constată ultimul Dv. număr, pe pagina primă. Noi o credem, fără discuție. Am face totuși o mică excepțiune. N'ar strica, de pildă, dacă s'ar selecționa cu mai exagerată grijă articolele pe care le publicați. Fiindcă unele din ele sunt exagerat de depărtate de linia seriozității. Exemplu convingător chiar articolul cu titlul buclucaș de mai sus. Incepe cu pilde teribile de „exagerări”, cu mare răsunset istoric (în primul loc, de sigur, cele ale Papei dela Roma, care a voit să fie mai mare peste toți patriarhii; apoi „având nevoie de bani mulți... a început să vândă pe bani... iertarea păcatelor”, a făcut inchișiția, etc.) pentru a dovedi, că la acatist „nu e nevoie să se deschidă ușile împățești” și nici preotul să-și exagereze umilinta îngenuchind la această slujbă. — Hotărât, s'ar putea spune că autorul exagerează în ceva chip: nici în știință, nici în buna cuviință și nici în simțul proporțiilor.

In atenția parohilor și
curatoratelor bisericești!

COMANDAȚI

GLOPOTE

de calitate superioară, la cel mai mare
depozit românesc din Ardeal:

ALEXANDRU ANCA

CLUJ, Str. Regina Maria No. 43.

TOT AICI: Policandre, Sfeșnice, Ornate și
Recvizite bisericești, Prapori, Cărți preo-
țești și de rugăciuni. „CĂRAREA FER-
CIRII” aprobată de P. S. S. Episcopul Hossu,
legată în celuloid 450; în piele 3—400;
în pânză 150; în carton tare 100; broșat
75 Lei, conține foarte rugăciunile, paracli-
sul și slujba. CĂRTICICA LUI SFT. AN-
TONIE DE PADUA în legătură carton tare
25, broșat 20 Lei. Diferite predici, VERSURI
LA MORȚI (cântări funebreale pentru femei,
bărbați și copii). Teatre populare și șco-
lare, monoloage, dialoge. — Medalii de
aluminium pt. Reuniuni, cu inscripție
după dorință, etc. etc.

Cereți prețurant detaliat